

[Αρχή Σελίδας 1]

ΤΑΞΗ	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	08-05-2024

A1. Ποιοι ήταν οι στόχοι και τα αποτελέσματα α) της αγροτικής μεταρρύθμισης του 1870-1871 και β) της αγροτικής μεταρρύθμισης του 1917;
 (μονάδες 15)

A2. Ποιο ήταν το εκλογικό σύστημα που καθορίστηκε α) με βάση το σύνταγμα του 1844 β) με βάση το σύνταγμα του 1864 και γ) την περίοδο 1880-1890;
 (μονάδες 10)

B.1. Να αναφερθείτε στα κύρια γεγονότα που έλαβαν χώρα από το κίνημα του Νικολάου Πλαστήρα (1933) έως και το κίνημα του Γεωργίου Κονδύλη τον Οκτώβριο του 1935.
 (μονάδες 15)

B.2. Να αντιστοιχίσετε σωστά τα δεδομένα της στήλης Α με αυτά της στήλης Β, θέσεις και πρόσωπα. Από τη στήλη Β περισσεύουν δύο στοιχεία.

A	B
α. Αγγλικό κόμμα	1. οπαδοί του και μοναχοί
	2. υπέρ της ανόρθωσης
β. Γαλλικό κόμμα	3. εκλογή κοινοτικών συμβουλίων
	4. υπέρ μιας ισχυρής εκτελεστικής εξουσίας
	5. εναντίον της ξενοκρατίας
	6. αναμονή των εξελίξεων στην Οθωμανική Αυτοκρατορία
	7. «εθνικό κόμμα»

(μονάδες 10)

Γ. Να αναφερθείτε στις κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες που επικράτησαν στην Ελλάδα από τη πτώχευση του 1893 μέχρι τις παραμονές της εκδήλωσης του κινήματος του Στρατιωτικού Συνδέσμου. Η απάντησή σας να συμπεριλάβει και τα στοιχεία που δίνονται στις ιστορικές πηγές.

[Αρχή Σελίδας 2]

Κείμενο Α

«[...] η ελληνική κοινωνία βίωνε μια φάση παρατεταμένης και πολύπλευρης οικονομικής κρίσης. Ο απόηχος από την πτώχευση δεν είχε καταλαγιάσει, ενώ η αγροτική οικονομία ταλανιζόταν ακόμη από τη μεγάλη σταφιδική κρίση που είχε προηγηθεί, με μόνιμο το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών. [...] Ο δευτερογενής τομέας της οικονομίας συνέχιζε στα αργά και νηπιώδη βήματά του, απέχοντας πολύ από τις κοσμογονικές μεταβολές που λάμβαναν χώρα στην Εσπερία. Την ίδια στιγμή η φορολογία ήταν επαχθής, μη ανταποδοτική, στηριζόμενη κυρίως στην έμμεση, που επιβάρυνε τα ασθενέστερα στρώματα».

Δημήτρης Μαλέσης, Ήττα-Θρίαμβος-Καταστροφή: Ο Στρατός στο ελληνικό κράτος από το 1898 έως το 1922, Επίκεντρο, 2017, σ. 52-53.

Κείμενο Β

«Εις την κίνησιν, ήτις προεκάλεσε την ανατροπήν της ολιγαρχίας, ανήκει η «ιαπωνική ομάς». Η επωνυμία της εδόθη από τον Γαβριηλίδην της «Ακροπόλεως», όστις παρέβαλλε τον ριζοσπαστικόν εκείνον όμιλον προς το ανανεωθέν διά των καινοτομιών και του συγχρονισμού ανατολικόν έθνος (ενν. των Ιαπώνων). Πριν ακόμη ιδρυθή το νέον κόμμα, είχε παρατηρηθή η πρωτότυπος εναντίον της αρχούσης τάξεως κριτική του βουλευτού Πατρών Δημητρίου Γούναρη. Ο νέος πολιτευτής είδεν ότι το εσωτερικόν πρόβλημα ήτο προ πάντων οικονομικόν και κοινωνικόν.[...] Μετά τον πρώτον συμβιβασμόν, ο Γούναρης ώθησε την πρακτικήν καιροσκοπίαν μέχρι του σημείου να γίνη υπουργός των Οικονομικών εις την κυβέρνησιν Θεοτόκη».

Γεώργιος Βεντήρης, Η Ελλάδα του 1910-1920. Ιστορική μελέτη, Ίκαρος, 1970, τ. Α΄, σ. 34-35

Κείμενο Γ

«Χρειάζονται δραστικά και ριζοσπαστικά και ανατρεπτικά μέτρα [...] Δικαιοσύνη, διοικήσεις, ασφάλεια, φειδώ του δημοσίου πλούτου, στοπ εις την ρεμούλαν, την διαρπαγήν, την λεηλασίαν, τας λυσσαλέας εφόδους κατά του προϋπολογισμού, αληθή μέριμνα υπέρ του εμπορίου, της βιομηχανίας και της ναυτιλίας, δημιουργία αληθινού στρατού και αληθινού ναυτικού».

Εφημ. Ακρόπολις, αρ. 6.408, 12 Φεβρουαρίου 1909

(μονάδες 25)

Δ. Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε:

Α)Τις διαφορετικές απόψεις του Βενιζέλου και του βασιλιά Κωνσταντίνου για τη συμμετοχή της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. (μονάδες 13)

Β)Τις συνέπειες που προκάλεσε η διαφωνία αυτή στην πολιτική ζωή της χώρας μέχρι τη συγκρότηση κυβέρνησης Βενιζέλου στη Θεσσαλονίκη. (μονάδες 12)

Κείμενο Α

Αυτό που βάρυνε απαρχής του Μεγάλου Ευρωπαϊκού Πολέμου στον νου του Βενιζέλου και επικαθόρισε τη στροφή του από την ουδετερότητα στην επίμονη απόφασή του να θέσει τελικώς τη χώρα του στο πλευρό της Αντάντ ήταν: α) πρωτίστως τα εθνικά ζητήματα των νήσων του ανατολικού Αιγαίου και της Μικράς Ασίας και ο κίνδυνος εξαφάνισης του εκεί ελληνισμού, και β) η γεωπολιτική του ελληνικού χώρου και η ευαίσθητη θέση της Ελλάδας στη Μεσόγειο [...]. Το πλέον φλέγον ζήτημα, που είχε έντονες προεκτάσεις στο εσωτερικό, ήταν το Μικρασιατικό, δηλ. η συσσώρευση 150.000 ως 200.000 ομογενών προσφύγων στην Ελλάδα και ο άμεσος κίνδυνος «εξοντώσεως» και αφανισμού του Μικρασιατικού Ελληνισμού από την κυβέρνηση των Νεότουρκων.

Σπυρίδων Γ. Πλουμίδης, Μεταξύ επανάστασης και μεταρρύθμισης: Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος και βενιζελισμός (1909-1922), Πατάκης, Αθήνα 2020, σ. 129-130.

Κείμενο Β

Στον αντίποδα των ιδεολογικών προσανατολισμών και της δυναμικής αντίληψης του πρωθυπουργού, ο βασιλιάς έτεινε να αποτελέσει τον πόλο μιας αντίρροπης διπλωματικής στρατηγικής. Η στενή συγγένεια με την αυτοκρατορική οικογένεια των Χοετζόλλερν, η εξοικείωση με το συγκεντρωτικό πνεύμα της γερμανικής Αυλής και η μαθητεία στη στρατιωτική Ακαδημία του Βερολίνου, είχαν συμβάλει στη διαμόρφωση της συντηρητικής ιδιοσυγκρασίας και στην εμπέδωση της πεποίθησής του στην ακατάβλητη δύναμη των γερμανικών όπλων. Η αντίληψη αυτή συνυφαινόταν στην πράξη με την υιοθέτηση μιας διπλωματικής τακτικής επιφυλάξεων και δισταγμών, ασύμβατης με την εφαρμογή παρακινδυνευμένων ή και, απλά, τολμηρών πρωτοβουλιών: η αποχή από την ένοπλη διαμάχη, έστω και αν αποστερούσε τη χώρα από πιθανά οφέλη, εγκυμονούσε –κατ' αυτόν– τους ολιγότερους κινδύνους για το έθνος.

Κωνσταντίνος Σβολόπουλος, Ελληνική εξωτερική πολιτική, 1830-1981, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 2017, σ. 138.

Κείμενο Γ

Νέες εκλογές προκηρύχθηκαν για τον Δεκέμβριο [του 1915]. Οι Φιλελεύθεροι και η συντριπτική πλειοψηφία του εκλογικού σώματος απείχαν, με αποτέλεσμα η νεοεκλεγμένη κυβέρνηση να μην έχει τη λαϊκή υποστήριξη. Οι σχέσεις του Βενιζέλου και των Φιλελευθέρων με τον Κωνσταντίνο και τους βασιλικούς χειροτέρευαν όλο και περισσότερο, καθώς η κάθε πλευρά ακολουθούσε όλο και πιο σκληρή γραμμή. [...] Το φθινόπωρο του 1916 η Ελλάδα βρέθηκε στο χείλος ενός εμφυλίου πολέμου. Ο Βενιζέλος είχε αποσυρθεί στην Κρήτη. [...] Ταυτόχρονα, αξιωματικοί του στρατού πιστοί σε αυτόν συγκρότησαν μια μυστική οργάνωση, την Εθνική Άμυνα, με έδρα τη Θεσσαλονίκη, που είχε στόχο να ανατρέψει τον βασιλιά και να επαναφέρει την κυβέρνηση του Ιουνίου 1915. [...] Στα τέλη Σεπτεμβρίου του 1916 [ο Βενιζέλος]

1ο Κτήριο: Ελευθερίου Βενιζέλου 142 (2^{ος} & 3^{ος} όροφος), Τηλ. 2109315119

2ο Κτήριο: Ελευθερίου Βενιζέλου 271 (2^{ος} όροφος), Τηλ. 21098433043

<http://www.triptycho.edu.gr> - triptycho@gmail.com - www.facebook.com/triptycho

[Αρχή Σελίδας 4]

έφτασε εντέλει στη Θεσσαλονίκη και σχημάτισε «προσωρινή» κυβέρνηση. Η Ελλάδα είχε πια δύο αντίπαλες κυβερνήσεις.

Thomas W. Gallant, Νεότερη Ελλάδα: Από τον Πόλεμο της Ανεξαρτησίας μέχρι τις μέρες μας (επιστημονική επιμέλεια: Δήμητρα Λαμπροπούλου και Κατερίνα Γαρδίκια), Πεδίο, Αθήνα 2017, σ. 284-285.

(μονάδες 25)

ΚΑΛΗ ΤΥΧΗ